

Maaeluministeerium
Lai tn 39 // Lai tn 41
15056 Tallinn

Meie 20.10.2017.a. nr 2-13

Sanktsioonide rakendamine riigihangete läbiviimisel

Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Ameti (PRIA) on rakendanud mitmete LEADER-meetmest toetuse taotluste suhtes sanktsioone seoses riigihangete läbiviimisega. Sealhulgas on sanktsioone rakendatud PRIA-sse esitatud maksetaotluste abikõlblikest kuludest ka 100% ulatuses ehk taotleja on jätetud toetusest täielikult ilma.

Me ei tolereeri riigihangete seaduse eesmärgi ning üldpõhimõtete valguses taotlejate poolt tehtud eksimusi, kuid peame oluliseks tekkinud olukorras leida võimalikke lahendusi, et selliseid juhtumeid tulevikus vältida. Lahenduste leidmine peab meie hinnangul olema kõikide LEADER-meetme rakendajate poolne ühine soov meetme hea maine säilimise huvides.

Käesoleva pöördumise koostamisel tutvusime struktuurifondide rakendamise üldiste põhimõtetega ning teiste rakendusüksuste praktikatega. Oluline erinevus PRIA-ga seisneb meie hinnangul selles, et teised rakendusüksused pakuvad riigihangete **eelnõustamist**, sh hankedokumentide eelnõu või lepinguprojektide jt dokumendi projektide pinnalt enne hankemenetluse alustamist, otsuse tegemist või lepingu muutmist. Riigihangete eelnõustamise tulemusel väljastatakse toetuse saajale või taotlejale soovitud hankedokumentidele, otsustele või hankelepingule. Eelnõustamine on vabatahtlik ning toetuse saaja enda otsustada, kas ja millises etapis ta eelnõustamist soovib. Tegevusgruppide tagasiside põhjal võime kinnitada, et paljud toetuse saajad vajaksid ja sooviksid eelnõustamist ning sanktsioneeritud otsuste osas oleks eelnõustamine kindlasti mitmed rikkumised ära hoidnud.

PRIA on märkinud, et riigihangete osas taotlejaid ei nõustata, kuna kontrollorganina ei ole neil enda hinnangul õigust/kohustust nõustada. Mõistame siinkohal seda, et lõplik vastutus riigihanke menetluse läbiviimise ning hankelepingu muutmise õiguspärasuse eest vastutab toetuse saaja, kuid nagu eelpool juba märgitud oleks sanktsioneeritud otsuste osas eelnõustamine kindlasti mitmed rikkumised ära hoidnud. LEADER-meetmest toetuse saajate hulgas on päris suur osakaal mittetulundussektori esindajatel, kellel puudub varasem kokkupuude riigihangete valdkonnaga ning sellest tulenevalt vajatakse nõuandeid ja tuge olulisel määral.

Lisaks juhime tähelepanu, et PRIA poolt koostatud sanktsioneerimise juhised ei ole tegevusgruppidele ega taotlejatele üheselt mõistetav. Juhise kohaselt on erinevate asjaolude esinemisel, mis võivad rikkumise finantskorrektsiooni määra muuta, **teenistujal õigus rikkumist hinnata maatriksist erinevalt**. Analüüsitakse ja arvestatakse kergendavaid või raskendavaid asjaolusid ning vajadusel muudetakse kuni ühe avaldatud

finantskorrektsiooni määra võrra sanktsioonide lahtris sätestatud protsendimäära ulatuses kõrgemaks või madalamaks. Seni tehtud otsuste põhjal võime väita, et teenistuja on oma kaalutusotsuse tegemisel hinnanud rikkumisi määrates maksimaalse sanktsiooni.

Eeltoodut arvestades teeme ettepaneku leida võimalused PRIA-l rakendada eelnõustamist LEADER-meetmest toetuste saajatele.

Palume kaaluda kas sanktsioneerimisel arvestatud halduspraktika mõistlikkuse ja proportsionaalsuse printsiipidega ning rakendada teiste fondidega võrdset kohtlemist.

LEADER projektitaotlejate poolt läbiviidud riigihangetes ilmnenud vigade sanktsioneerimisel palume võtta arvesse, et LEADER projektitoetuse taotlejal ei ole eelnevaid oskusi ega kogemusi ning neil ei ole olnud võimalust kasutada eelnõustamist.

Lugupidamisega

Silva Anspal

Eesti Leader Liidu juhatuse liige

Eesti Leader Liidu protsesside kirjeldamise töörühma juht